

Aan de leden van de programmaverkiezingscommissies

Geachte heer/mevrouw,

De Tweede Kamerverkiezingen van 12 september naderen met rasse schreden. De Global Campaign for Education Nederland (GCE-NL) wil bij uw commissie kort enkele punten onder de aandacht brengen.

Nog altijd behoort Nederland tot de top als het gaat om ontwikkelings samenwerking. Het Nederlandse beleid is door het – nu demissionaire – kabinet stevig hervormd. Er is meer nadruk komen te liggen op het belang van economische ontwikkeling, en er is gekozen voor vier speerpunten: landbouw, water, veiligheid en rechtsorde en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten.

Het zou echter een grote vergissing zijn economische ontwikkeling in de partnerlanden los te koppelen van het bredere belang van menselijke ontwikkeling. Zonder voldoende aandacht voor de juiste kennis, vaardigheden en attitudes van mensen is het Nederlandse ontwikkelingsbeleid gedoemd te mislukken.

GCE-NL pleit er dan ook voor dit uitgangspunt mee te nemen in uw volgende verkiezingsprogramma:

‘Onderwijs is een belangrijke randvoorwaarde voor het welslagen van het ontwikkelingsbeleid voor duurzame en eerlijke economische groei, menselijke ontwikkeling en rechtvaardige kansen’.

Bewijs hiervoor is volop te vinden in de IOB studie Lessons Learnt (onderdeel van de brede IOB evaluatie van de resultaten van tien jaar Nederlandse onderwijssteun, Education Matters, 2011). Een korte uitwerking hiervan en enkele meer gedetailleerde aanbevelingen vindt u in de bijgevoegde annex.

Wij wensen u veel succes bij het opstellen van het verkiezingsprogramma en hopen u hiermee van dienst te zijn geweest. Bij vragen kunt u altijd contact opnemen (tel 06-38128808, email Jeanne.Roefs@educans.nl).

Met dank voor uw aandacht en vriendelijke groeten,
namens de Global Campaign for Education Nederland,

Jeanne Roefs, coordinator

Annex

Onderbouwing maatschappelijk belang van onderwijs

In de IOB evaluatie 'Education Matters' uit 2011 komt helder naar voren wat het belang is van onderwijs voor economische ontwikkeling, gezondheid/ SRGR, veiligheid en rechtsorde, en landbouw, voedselzekerheid en water.

- **Economische ontwikkeling in het algemeen:** op het niveau van het individu is er definitief bewijs dat onderwijs bijdraagt aan kans op werk, voor mannen maar zeker ook voor vrouwen. Op macroniveau is er voldoende bewijs dat kwalitatief goed onderwijs economische groei versterkt. Goed en relevant opgeleide arbeiders dragen meer bij aan economische groei dan alleen hun eigen individuele prestaties: ze dragen ook bij aan het verspreiden van kennis en het vergroten van de capaciteit voor innovatie, twee belangrijke zaken voor het realiseren van economische groei.
- **Gezondheid / SRGR:** er is duidelijk bewijs dat een hoger onderwijsniveau, met name van meisjes en vrouwen, bijdraagt aan een betere gezondheid en een lager sterfterisico. Als moeders alleen al enkele jaren primair onderwijs hebben genoten, leidt dat tot een sterke afname van de kindersterfte. Onder meisjes neemt de kans op Hiv-infectie af naarmate ze langer onderwijs genieten en leidt meer onderwijs ook tot uitstel van het krijgen van het eerste kind.
- **Veiligheid en rechtsorde:** Onderzoek laat zien dat onderwijs bijdraagt aan goed geïnformeerd burgerschap, dat tot uiting komt in stemgedrag en participatie in activiteiten van gemeenschappen. Dit effect is sterker naarmate er sprake is van meer gelijke toegang tot onderwijs en tot hogere niveaus van onderwijs. In of na conflictsituaties levert onderwijs een positieve bijdrage aan individuele bescherming en veiligheid (met name voor meisjes).
- Voor het welslagen van programma's op het gebied van **landbouw, voedselzekerheid en water** is geletterdheid van de lokale bevolking een eerste vereiste. Ook een goed en flexibel aanbod van vraaggestuurd beroepsonderwijs is cruciaal. Een recente IOB evaluatie van het Nederlandse waterprogramma in Benin (2011) liet zien dat de impact en duurzaamheid te wensen overlieten, omdat te weinig in flankerend onderwijs en hygiënevoorlichting was geïnvesteerd.

Goed onderwijs op alle niveaus moet daarom een integraal onderdeel zijn van de Nederlandse inzet voor de hierboven genoemde thema's.

Continuïteit van door Nederland gesteunde programma's

Een belangrijke zorg van GCE-NL betreft verder de continuïteit van door Nederland gesteunde onderwijsprogramma's, zeker nu geïnvesteerd moet worden in verbetering van de kwaliteit. Nederland is op dit moment druk bezig om de bilaterale onderwijsprogramma's af te bouwen. Overleg met andere donoren om de Nederlandse inzet over te nemen heeft in verschillende landen nog geen succes opgeleverd. Mede door de economische crisis is de internationale steun voor met name basisonderwijs in ontwikkelingslanden gedaald en zijn in diverse landen de nationale budgetten gekrompen.

Aanbevelingen voor verkiezingsprogramma's

GCE-NL pleit ervoor de volgende punten in uw verkiezingsprogramma op te nemen:

- **Onderwijs blijft een terrein waarop Nederland resultaten wil behalen. Behaalde resultaten mogen niet verloren gaan. Nederland spant zich ervoor in om bij te dragen aan Millenniumdoel 2 en ook na 2015 onderwijs hoog op de internationale agenda te houden**
- **In de komende regeerperiode zet Nederland zich ervoor in dat onderwijs een integraal onderdeel blijft van beleid op de gekozen of nieuwe speerpunten, zodat de Nederlandse inspanningen een veel duurzamer karakter krijgen.**
- **Nederland blijft werken aan effectieve coördinatie en taakverdeling met andere donoren op dit terrein. Waar Nederland haar bilaterale programma's wil afbouwen, gebeurt dat pas als er duurzaam vervangende financiering gevonden is; extra middelen worden gereserveerd voor landen waar verantwoorde afbouw of overdracht niet mogelijk blijkt. De multilaterale inzet via het Global Partnership for Education wordt voortgezet**